

CHARTA KLÚČOVÝCH PRINCÍPOV
EURÓPSKEHO ADVOKÁTSKEHO
POVOLANIA
A
ETICKÝ KÓDEX
PRE EURÓPSKYCH ADVOKÁTOV

Édition 2013

CCBE

Éditeur responsable : Jonathan Goldsmith

Rue Joseph II, 40/8 - 1000 Bruxelles

Tel +32 (0)2 234 65 10 - Fax +32 (0)2 234 65 11

ccbe@ccbe.eu - www.ccbe.eu

Prvoradou úlohou Rady advokátskych komôr Európy (CCBE) je reprezentovať členské advokátske komory a právnické spoločnosti, ktoré sú jej členmi (komory štátov Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru a Švajčiarskej konfederácie), pridruženými členmi alebo pozorovateľmi, v otázkach spoločných záujmov týkajúcich sa výkonu advokátskeho povolania, vývoja legislatívy a praktík zasahujúcich do zásad právneho štátu a výkonu spravodlivosti a materiálneho vývoja právneho systému na Európskej a medzinárodnej úrovni (článok III 1.a. Štatútu CCBE).

V tomto smere je CCBE oficiálnym zástupcom vyše milióna advokátov, ktorí sú členmi európskych advokátskych komôr a právnických spoločností.

CCBE prijala dva zásadné texty, ktoré tvoria obsah tejto brožúry a hoci sú vo svojej podstate veľmi odlišné, vzájomne sa dopĺňajú.

Neskôr prijatá **Charta kľúčových princípov európskeho advokátskeho povolania** bola schválená na Plenárnom zasadnutí v Bruseli dňa 24. novembra 2006. Charta nemá slúžiť ako Etický kódex. Jej cieľom je uplatniteľnosť v celej Európe, siahajúc aj za hranice svojich členov, pridružených členov a pozorovateľských krajín v CCBE. Charta obsahuje zoznam desiatich kľúčových princípov platných v rámci pravidiel regulujúcich advokátske povolanie na národnej i medzinárodnej úrovni.

Charta má okrem iného za cieľ pomôcť advokátskym komorám v boji o uznanie nezávislosti a posilniť v advokátoch vnímanie dôležitosti advokátskeho povolania v spoločnosti; je určená advokátom samotným a rovnako aj vedúcim činiteľom a verejnosti ako takej.

Etický kódex CCBE pre európskych advokátov bol prijatý 28. októbra 1988. Odvtedy bol trikrát zmenený; posledný krát na plenárnom zasadnutí v Oportte dňa 19. mája 2006. Ide o dokument záväzný pre všetky členské štáty; všetci advokáti, ktorí sú členmi advokátskych komôr týchto krajín (bez ohľadu na to, či ide o plnohodnotných, pridružených členov alebo so statusom pozorovateľa v CCBE), musia konať v súlade s týmto kódexom pri ich cezhraničných právnych službách v rámci Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru a Švajčiarskej konfederácie, ako aj pridružených a pozorovateľských krajínach.

Tieto dva texty obsahujú komentár k charte a dôvodovú správu k etickému kódexu.

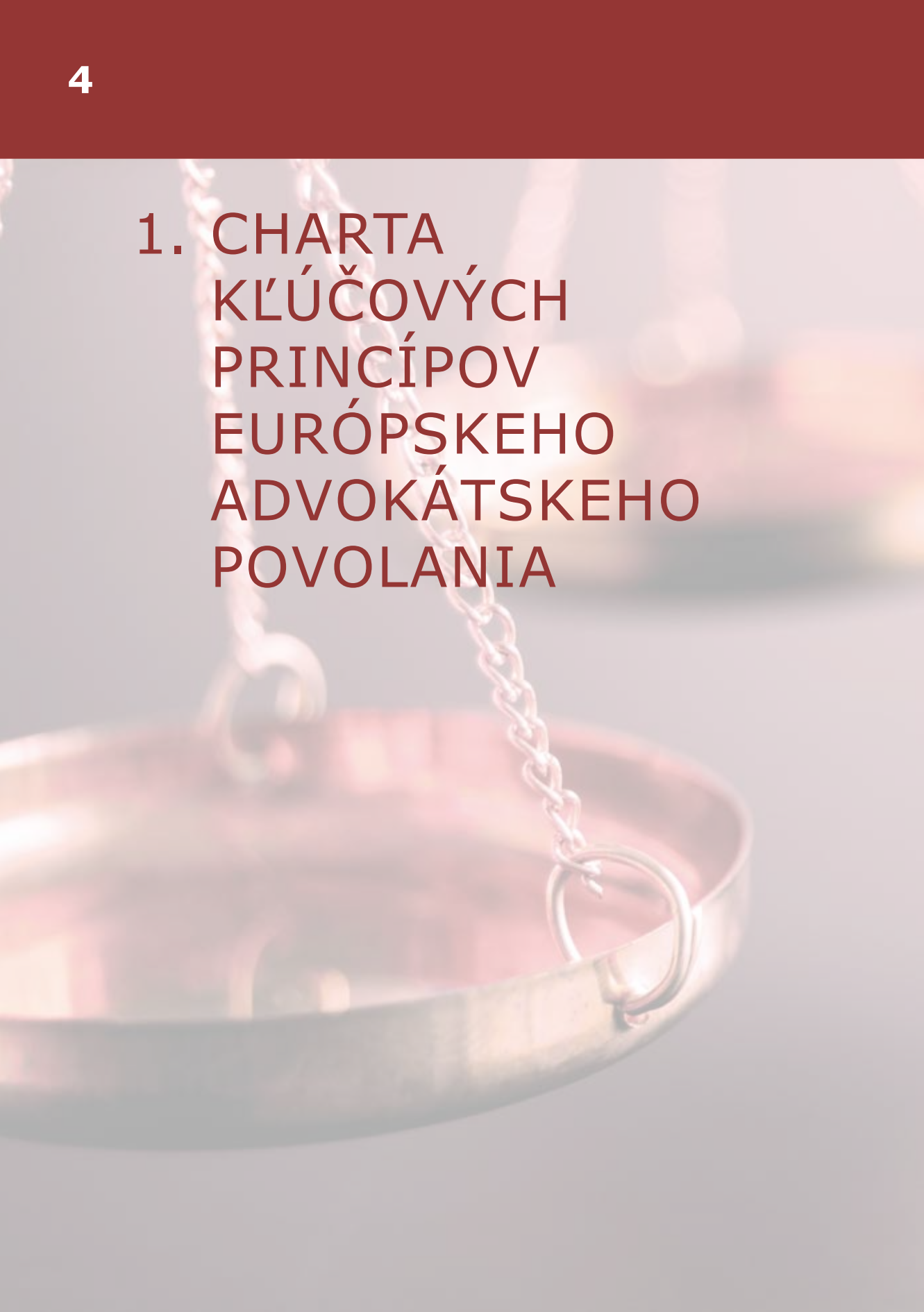
Azda netreba klásť dôraz na dôležitosť súboru noriem upravených v týchto dvoch dokumentoch, ktoré predstavujú základ deontológie európskej advokácie a ktoré modelujú a utvárajú európskeho advokáta a európske advokátske komory.

31. januára 2008

OBSAH

1.	CHARTA KLÚČOVÝCH PRINCÍPOV EURÓPSKEHO ADVOKÁTSKEHO POVOLANIA	4
2.	KOMENTÁR K CHARTE KLÚČOVÝCH PRINCÍPOV EURÓPSKEJ ADVOKÁCIE	6
3.	ETICKÝ KÓDEX CCBE PRE EURÓPSKÝCH ADVOKÁTOV	12
<hr/>		
1.	PREAMBULA	13
1.1.	Funkcia advokáta/advokátky v spoločnosti.....	13
1.2.	Povaha zásad výkonu povolania	13
1.3.	Cieľ a účel kódexu	13
1.4.	Oblasť pôsobnosti ratione personae	14
1.5.	Oblasť pôsobnosti ratione materiae	14
1.6.	Výklad pojmov.....	14
<hr/>		
2.	VŠEOBECNÉ PRINCÍPY	15
2.1.	Nezávislosť.....	15
2.2.	Dôvera a bezúhonnosť	15
2.3.	Povinnosť mlčanlivosti.....	15
2.4.	Úcta k pravidlám iných advokátskych komôr	16
2.5.	Nezlučiteľnosť povolania.....	16
2.6.	Reklama	16
2.7.	Záujem klienta.....	16
2.8.	Obmedzenie zodpovednosti advokáta/advokátky vo vzťahu ku klientovi	16
<hr/>		
3.	VZŤAHY S KLIENTAMI	17
3.1.	Prevzatie a skončenie zastupovania	17
3.2.	Konflikt záujmov	17
3.3.	Pactum de quota litis	17
3.4.	Regulácia odmien	18
3.5.	Záloha na odmenu a náklady	18
3.6.	Deľba o odmenu s osobami, ktoré nie sú advokáti.....	18
3.7.	Bezplatná právna pomoc	18
3.8.	Finančné prostriedky klienta	18
3.9.	Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania.....	19
<hr/>		
4.	VZŤAH K SÚDOM	19
4.1.	Pravidlá výkonu povolania na súde	19
4.2.	Spravodlivé konanie	19
4.3.	Vystupovanie na súde	19
4.4.	Nepравdivé alebo zavádzajúce skutočnosti.....	19
4.5.	Konanie pred rozhodcovským súdom a pod.....	19

5.	VZŤAHY MEDZI ADVOKÁTMI	20
5.1.	Profesionálna kolegalita v rámci advokátskeho stavu	20
5.2.	Spolupráca advokátov rôznych členských štátov	20
5.3.	Korešpondencia medzi advokátmi	20
5.4.	Odmena za sprostredkovanie	20
5.5.	Komunikácia s protistranami	20
5.6.	(zrušené rozhodnutím Plenárneho zasadnutia CCBE v Dubline 6. decembra 2002).	20
5.7.	Zodpovednosť za odmeny	21
5.8.	Ďalší profesionálny rozvoj.....	21
5.9.	Spory medzi advokátmi rôznych členských štátov	21
4.	DÔVODOVÁ SPRÁVA	22

1. CHARTA
KLÚČOVÝCH
PRINCÍPOV
EURÓPSKEHO
ADVOKÁTSKEHO
POVOLANIA

„V spoločnosti, ktorá je založená na úcte k demokracii a právnemu štátu, plní advokát osobitnú úlohu. Jeho povinnosti sa neobmedzujú len na dôsledný výkon toho, na čo bol poverený v rozsahu zákona. Musí slúžiť záujmom spravodlivosti a záujmom tých, ktorých práva a slobody mu boli v dôvere zverené na uplatňovanie a obhajobu. Je povinnosťou advokáta nielen presadzovať vec klienta a zastupovať ho, ale zároveň byť jeho poradcom. Úcta k odbornej funkcii advokáta je nevyhnutnou podmienkou existencie demokratického a právneho štátu v spoločnosti.“

Etický kódex CCBE pre európskych advokátov, článok 1.1

Európska advokácia sa spoločne hlási k určitým kľúčovým princípom, hoci sú v jednotlivých jurisdikciách vyjadrené mierne odlišným spôsobom.

Kľúčové princípy podčiarkujú a zdôrazňujú rôzne národné a medzinárodné zásady upravujúce výkon advokácie. Európski advokáti sú týmito princípmi viazaní. Ich dodržiavanie je nevyhnutnou podmienkou riadneho výkonu spravodlivosti, zabezpečenia dostupnosti právnych služieb a práva na spravodlivý proces v zmysle požiadaviek Európskeho dohovoru o ľudských právach. Advokátske komory, súdy, zákonodarcovia, vlády a medzinárodné organizácie by sa mali snažiť o ochranu a dodržiavanie kľúčových princíпов vo verejnom záujme.

Kľúčovými princípmi konkrétne sú:

- a) nezávislosť advokáta a sloboda advokáta pri zastupovaní klienta,
- b) právo a povinnosť advokáta zachovávať mlčanlivosť o veciach klientov a rešpektovať profesijné tajomstvo,
- c) predchádzanie konfliktu záujmov medzi rôznymi klientmi navzájom alebo medzi klientom a advokátom,
- d) zachovávanie dôstojnosti a cti advokátskeho povolania, bezúhonnosti a dobrej povesti každého advokáta,
- e) lojálnosť vo vzťahu ku klientovi,
- f) spravodlivé zaobchádzanie s klientmi vo veciach odmeny za právne služby,
- g) odborná spôsobilosť advokáta,
- h) úcta k ostatným kolegom advokátom,
- i) úcta k demokracii, právnemu štátu a k výkonu spravodlivosti a
- j) samoregulácia advokátskeho povolania.

2. KOMENTÁR K CHARTE KLÚČOVÝCH PRINCÍPOV EURÓPSKEJ ADVOKÁCIE

1. Dňa 25. novembra 2006 CCBE jednohlasne prijala „Chartu kľúčových princípov európskej advokácie“. Charta obsahuje zoznam desiatich princípov spoločných európskej advokácii. Rešpektovanie týchto princípov predstavuje základ práva na zastupovanie advokátom, ktoré je pilierom všetkých ostatných základných práv v demokratickej spoločnosti.

2. Kľúčové princípy vyjadrujú spoločný základ, ktorý podčiarkuje všetky vnútroštátne a medzinárodné pravidlá upravujúce správanie európskych advokátov.

3. Charta berie do úvahy:

- národné profesijné pravidlá štátov v rámci Európy, vrátane pravidiel z krajín, ktoré nie sú členmi CCBE a ktoré zdieľajú spoločné princípy výkonu advokácie¹,
- Etický kódex CCBE pre európskych advokátov,
- všeobecne uplatniteľné princípy v Medzinárodnom etickom kódexe Medzinárodnej advokátskej komory (IBA)²,
- odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy č.(2000)21 z 25. októbra 2000 o slobode výkonu povolania advokáta³,
- Základné princípy o úlohe advokátov prijaté na 8. kongrese OSN o predchádzaní zločinu a o zaobchádzaní s páchatelmi trestných činov, Havana (Kuba), 27. Augusta – 7. Septembra 1990⁴
- judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a Európskeho súdneho dvora, najmä pokiaľ ide o rozhodnutie Európskeho súdneho dvora z 19. februára 2002 vo veci Wouters proti Algemene raad van de Nederlandse Orde van Advocaten (C-309/99)⁵
- Všeobecnú deklaráciu ľudských práv⁶, Európsky dohovor o ľudských právach⁷ a Chartu základných práv EÚ⁸
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. marca 2006 o právnických povolaniach a o všeobecnom záujme na fungovaní právnych systémov⁹

4. Charta kľúčových princípov sa má stať paneurópskym dokumentom, ktorý sa vzťahuje aj na krajiny mimo CCBE. Predpokladá sa, že bude nápomocná aj advokátskym komorám, ktoré sa snažia získať nezávislosť vo vznikajúcich demokraciách.

5. Dúfame, že Charta zvýši povedomie medzi advokátmi, verejnými činiteľmi a verejnosťou o dôležitosti úlohy advokáta v spoločnosti a o spôsobe akým princípy výkonu advokácie napomáhajú realizácii tejto úlohy.

6. Úlohou advokáta je byť dôverným poradcom a zástupcom klienta, odborníkom požívajúcim úctu tretích osôb a nenahraditeľnou súčasťou systému riadneho výkonu spravodlivosti. Táto úloha by mala byť zachovaná spoločným úsilím jednotlivcov, spoločnosťami a štátu. Obsiahnutím všetkých spomenutých prvkov advokát, ktorý verne slúži záujmom klienta a chráni klientove práva, zároveň plní úlohu advokáta v spoločnosti, ktorou je predchádzať a zabrániť konfliktom, zabezpečiť, aby konflikty boli vyriešené v súlade s uznanými princípmi civilného, verejného alebo trestného práva a s náležitým ohľadom na práva a záujmy, rozvíjať právo, hájiť základné slobody, spravodlivosť a právny štát.

7. CCBE verí, že sudcovia, zákonodarcovia, vlády a medzinárodné organizácie sa budú

1 Vnútroštátne etické kódexy je možné nájsť na internetovej stránke CCBE.

2 Všeobecné princípy advokácie, prijaté Medzinárodnou advokátskou komorou (IBA) dňa 20. septembra 2006.

3 Odporúčanie č. R(2000)21 Výboru ministrov členských štátov o slobodnom výkone povolania advokáta (prijaté Výborom ministrov dňa 25. októbra 2000 na 727. zasadnutí zástupcov ministerstiev).

4 základné princípy o úlohe advokátov prijaté na ôsmom kongrese OSN o predchádzaní zločinu a o zaobchádzaní s páchatelmi trestných činov, Havana (Kuba), 27. augusta – 7. septembra 1990

5 Vec C-309/99 J.C.J. Wouters, J.W. Savelbergh, Price Waterhouse Belastinadviseurs BV v. Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Avocaten, [2002] ECR I-1577.

6 Všeobecná deklarácia ľudských práv, prijatá Valným zhromaždením OSN dňa 10. decembra 1948.

7 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaný členmi Rady Európy dňa 4. novembra 1950 v Ríme.

8 Charta základných práv Európskej únie, podpísaná a vyhlásená predsedami Európskeho parlamentu, Rady a Komisie na zasadnutí Európskej rady v Nice dňa 7. decembra 2000.

9 Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. marca 2006 o právnických povolaniach a o všeobecnom záujme na fungovaní právnych systémov

snažiť spolu s advokátskymi komorami chrániť princípy stanovené Chartou.

8. V predslove k Charte je výňatok z preambuly Etického kódexu pre európskych advokátov a zahrňa nasledovné presvedčenie, že „úcta k odbornej funkcii advokáta je nevyhnutnou podmienkou existencie demokratického a právneho štátu v spoločnosti.“ Zásady právneho štátu sú úzko spájané s demokratickou spoločnosťou ako je v súčasnosti chápaná v Európe.

9. V zmysle úvodnej časti Charty princípy v Charte zakotvené sú kľúčové pre riadny výkon spravodlivosti, prístup k spravodlivosti a právo na spravodlivý proces, tak ako sú upravené v Európskom dohovore o ľudských právach. Advokáti a advokátske komory budú naďalej stáť v prvej línii pri hájení týchto práv, či už v novovznikajúcich demokraciách Európy alebo v stabilnejších demokraciách, kde tieto práva môžu byť ohrozené.

Princíp (a) – Nezávislosť advokáta a sloboda advokáta pri zastupovaní klienta:

Pri výkone svojej činnosti a pri poskytovaní rád klientovi a jeho zastupovaní musí byť advokát nezávislý - politicky, ekonomicky aj po intelektuálnej stránke. Znamená to, že musí byť nezávislý od štátu a iných dôležitých záujmov, ako aj od neprimeraného vplyvu a tlaku svojich obchodných spoločníkov. Ak má požívať dôveru tretích strán a súdu, musí zostať nezávislý aj od klienta samotného. Bez nezávislosti od klienta nemožno zaručiť kvalitu práce advokáta. Advokát vykonáva slobodné povolanie a slobodný charakter povolania pomáha udržiavať nezávislosť, pričom advokátske komory plnia významnú úlohu pri presadzovaní a zabezpečovaní nezávislosti advokátov. Podstatnou oporou nezávislosti každého advokáta je samoregulácia povolania. S tým súvisí aj skutočnosť, že v spoločnostiach, v ktorých nevládne sloboda, je advokátom zabraňované hájiť záujmy klienta a môžu čeliť väzbe či dokonca ohrozeniu života za výkon svojho povolania.

Princíp (b) – Právo a povinnosť advokáta zachovávať mlčanlivosť o veciach klientov a rešpektovať profesijné tajomstvo

Podstatou výkonu advokácie je skutočnosť, že klient by sa mal zdôveriť svojmu advokátovi s vecami, ktoré nepovie nikomu inému. Mal by mu dôverovať natoľko, že mu zverí najsúkromnejšie detaily alebo najcennejšie obchodné tajomstvá. Advokát by mal prijímať informácie klienta ako dôverné. Bez istoty zachovania mlčanlivosti mu klient nemôže dôverovať. Charta podčiarkuje dvojité povahy tohto princípu – zachovávanie mlčanlivosti nie je len povinnosťou advokáta, ale aj základné ľudské právo klienta. Komunikácia medzi klientom a advokátom nesmie byť zneužitá v neprospech klienta. V niektorých vnútroštátnych poriadkoch je právo zachovávať mlčanlivosť vnímané ako výsada klienta, zatiaľ čo v iných môže byť obsahom profesijného tajomstva to, že advokát zachováva mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré se dozvedel pri komunikácii so svojím klientom, voči advokátovi druhej strany, na báze dôvernosti. Princíp b) v sebe zahŕňa všetky podoby tohto konceptu – mlčanlivosť, profesijné tajomstvo i dôvernosť informácií. Pod tento princíp sa subsumuje aj povinnosť advokáta zachovávať mlčanlivosť po skončení zastupovania.

Princíp (c) – Predchádzanie konfliktu záujmov medzi klientmi navzájom alebo medzi klientom a advokátom

Advokát sa musí v snahe o riadny výkon svojho povolania vyhýbať konfliktu záujmov. Advokát nesmie zastupovať dvoch klientov v jednej veci, ak hrozí konflikt ich záujmov. Rovnako sa musí vyhnúť zastupovaniu nového klienta, ak sa o ňom dozvedel dôverné informácie od svojho bývalého alebo súčasného klienta. Nemôže prevziať zastupovanie v prípade hrozby konfliktu záujmov medzi ním a klientom. Ak konflikt záujmov vznikne počas zastupovania, advokát musí zastúpenie skončiť. Z vyššie uvedeného vyplýva, že tento princíp je úzko prepojený na princípy b) mlčanlivosti, a) nezávislosti a e) lojálnosti.

Princíp (d) – Zachovávanie dôstojnosti a cti advokátskeho povolania, bezúhonnosti a dobrej povesti každého advokáta

Advokát sa musí správať tak, aby si získal dôveru klientov, tretích strán, súdov aj štátu. Má dbať na zachovanie vlastnej dobrej povesti a dobrej povesti samotnej profesie, ako aj dbať na udržanie dôvery verejnosti v advokátske povolanie. Nemusí byť dokonalým jedincem, ale pri poskytovaní právnych služieb, pri podnikaní a aj v súkromí sa má vyhýbať nevhodnému správaniu, ktoré je spôsobilé ohroziť vážnosť advokácie. Konanie, ktoré je v rozpore so zásadami slušného správania, môže viesť k postihom, v najhoršom prípade k vyčiarknutiu zo zoznamu advokátov.

Princíp (e) - Lojálnosť vo vzťahu ku klientovi

Lojálnosť vo vzťahu ku klientovi je podstatou úlohy advokáta. Klient musí advokátovi dôverovať ako svojmu poradcovi a zástupcovi. S cieľom zachovať lojálnosť vo vzťahu ku klientovi musí byť advokát nezávislý (viď princíp a), vyhýbať sa konfliktu záujmov (viď princíp c) a zachovávať mlčanlivosť (viď princíp b). Najcitlivejšie problémy profesionálneho správania môžu prameniť zo vzájomného vzťahu princípu lojálnosti ku klientovi a ďalších povinností advokáta - princíp d) (dôstojnosť a česť), princíp h) (úcta k ostatným kolegom) a najmä princíp i) (úcta k demokracii, právnemu štátu a riadnemu výkonu spravodlivosti). Zachovávanie lojálnosti ku klientovi sa však vždy chápe v medziach rešpektovania právneho poriadku. Advokát musí klienta poučiť, že v mene klienta nemôže konať nečestne na úkor svojich povinností voči súdom a na úkor výkonu spravodlivosti.

Princíp (f) - Spravodlivé zaobchádzanie s klientmi vo veciach odmeny za právne služby

Advokát musí klienta v plnom rozsahu oboznámiť s podrobnosťami účtovanej odmeny. Jeho odmena musí byť spravodlivá, primeraná a v súlade so zákonom a so zásadami výkonu povolania. Hoci advokátske poriadky (a princíp c) tejto Charty) zdôrazňujú význam predchádzania konfliktu záujmov medzi klientom a advokátom, otázka odmeny advokáta môže byť príčinou vzniku tohto konfliktu. Tento princíp poukazuje na potrebu profesijnej regulácie s cieľom zabrániť účtovaniu odmien neprimeranej výšky.

Princíp (g) - Odborná spôsobilosť advokáta

Advokát jednoznačne nemôže efektívne radiť klientovi ani ho zastupovať, pokiaľ nemá primerané odborné vzdelanie a skúsenosti. V ostatnej dobe ďalšie vzdelávanie naberá na význame v reakcii na rýchle zmeny v práve a vo výkone povolania, ako aj s prihliadnutím na technologické a ekonomické prostredie. Advokátske poriadky často zdôrazňujú, že advokát sa nesmie ujať prípadu, ak mu chýbajú schopnosti na jeho zvládnutie.

Princíp (h) - Úcta k ostatným kolegom advokátom

Tento princíp nepoukazuje iba na potrebu slušnosti, hoci tá je takisto veľmi dôležitá v citlivých a sporných záležitostiach, v ktorých advokáti vystupujú v mene svojich klientov. Vzťahuje sa aj na úlohu advokáta ako sprostredkovateľa. Klient ho vníma ako osobu, na ktorú sa môže spoľahnúť, ktorá nezavádza, dodržiava ustanovenia advokátskeho poriadku a plní sľuby. Riadny výkon spravodlivosti vyžaduje, aby sa advokáti voči sebe navzájom správali úctivo a sporné veci riešili civilizovaným spôsobom. Konanie v dobrej viere medzi advokátmi navzájom bez akéhokoľvek podvádzania je vo verejnom záujme. Vzájomná úcta medzi kolegami prispieva k riadnemu výkonu spravodlivosti, pomáha pri riešení sporov dohodou a je v záujme klienta.

Princíp (i) - Úcta k demokracii, právnemu štátu a k výkonu spravodlivosti

Charakterizovali sme úlohu advokáta, ktorou je zúčastňovať sa na riadnom výkone spravodlivosti. Podobná myšlienka sa skrýva aj za označeniami advokáta ako „nástroja spravodlivosti“. Advokát nesmie nikdy vedome poskytnúť súdu nepravdivé alebo zavádzajúce informácie, ani klamať tretej strane. Tento zákaz sa často dostáva do rozporu s bezprostrednými záujmami klientov a vyriešenie tohto zdanlivého konfliktu medzi záujmami klienta a záujmami spravodlivosti predstavuje delikátny problém, ktorý je advokát vďaka odbornej príprave schopný riešiť. So žiadosťou o pomoc sa môže obrátiť aj na advokátsku komoru. Len vtedy môže úspešne zastupovať klienta, ak sa súd a tretia strana naňho môžu spoľahnúť ako na sprostredkovateľa a aktívneho účastníka pri výkone spravodlivosti.

Princíp (j) - Samoregulácia advokátskeho povolania

Jedným z charakteristických znakov nedemokratických spoločností je situácia, kedy štát (verejne alebo inak) kontroluje advokátsku profesiu a činnosť advokátov. Väčšina európskych advokátskych profesií uznáva kombináciu štátnej regulácie a samoregulácie. V mnohých prípadoch štát, uvedomujúc si dôležitosť kľúčových princípov, prijíma legislatívne opatrenia na ich ochranu – napríklad formou zakotvenia mlčalivosti v zákone alebo udelením oprávnenia komorám na prijímanie stavovských predpisov. CCBE je presvedčená, že iba silný prvok samoregulácie môže garantovať nezávislosť advokátov vo vzťahu k štátu a že bez garancie nezávislosti nedokážu advokáti splniť úlohu dôveryhodných poradcov a zástupcov jednotlivcov a spoločností, ktorých záujmy často môžu ohroziť záujmy štátu, alebo byť s nimi v rozpore.

3. ETICKÝ KÓDEX CCBE PRE EURÓPSKYCH ADVOKÁTOV

Tento Etický kódex pre európskych advokátov bol pôvodne prijatý na plenárnom zasadnutí CCBE, ktoré sa konalo 28. októbra 1988, a následne bol zmenený počas plenárneho zasadnutia CCBE 28. novembra 1998, 6. decembra 2002 a 19. mája 2006. Kódex berie do úvahy zmeny Štatútu CCBE formálne schválené na mimoriadnom plenárnom zasadnutí dňa 20. augusta 2007.

1. PREAMBULA

1.1. Funkcia advokáta/advokátky v spoločnosti

V spoločnosti, v ktorej jedným z najdôležitejších princípov je úcta k demokracii, plní advokát/advokátka osobitnú úlohu. Povinnosti advokáta/advokátky sa neobmedzujú len na dôsledný výkon toho, na čo bol(a) poverený(á) v rozsahu zákona. Advokát/advokátka musí slúžiť záujmom spravodlivosti a záujmom tých, ktorých práva a slobody mu/jej boli v dôvere zverené na obhajobu. Advokát/advokátka je povinný(á) nielen presadzovať vec klienta a zastupovať ho, ale zároveň byť poradcom klienta. Úcta k advokátskemu povolaniu je základnou podmienkou právneho štátu a demokracie v spoločnosti.

Z funkcie, ktorú má advokát/advokátka plniť, vyplýva množstvo právnych a morálnych povinností (ktoré sa niekedy zdanlivo dostávajú do vzájomného rozporu) vo vzťahu ku:

- klientovi,
- súdom a iným orgánom, pred ktorými advokát/advokátka zastupuje klienta, resp. pred ktorými koná v klientovom mene,
- advokátskemu povolaniu vo všeobecnosti a ku každému kolegovi – advokátovi/advokátke osobitne,
- verejnosti. Pre verejnosť je existencia slobodného a nezávislého povolania, zjednoteného úctou k pravidlám, ktoré vytvára samotné povolanie, základným prostriedkom ochrany ľudských práv proti moci štátu a iným záujmom v spoločnosti.

1.2. Povaha zásad výkonu povolania

1.2.1. Zásady výkonu povolania sú tvorené vedomým prijatím pravidiel tými, na ktorých sa vzťahujú, s cieľom zabezpečiť, že advokát/advokátka bude svedomito plniť funkciu, ktorú všetky civilizované spoločnosti považujú za zásadnú. Porušenie týchto pravidiel advokátom/advokátkou môže viesť k uloženiu disciplinárnych opatrení.

1.2.2. Konkrétne pravidlá každej advokátskej komory vychádzajú z jej vlastných tradícií. Sú prispôbené organizácii a sfére pôsobnosti povolania v danom členskom štáte, súdnemu a správne konaniu v tomto štáte a jeho vnútroštátnej legislatíve. Nie je možné ani žiaduce vytrhávať národné pravidlá zo vzájomných a konkrétnych súvislostí. Preto nie je zmysluplné snažiť sa o všeobecnú aplikáciu pravidiel, ktoré uvedenému účelu svojou podstatou nemôžu slúžiť.

Pravidlá každej advokátskej komory vychádzajú z rovnakých hodnôt a vo väčšine prípadov majú spoločný základ.

1.3. Cieľ a účel kódexu

1.3.1. Prebiehajúca integrácia Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru, ako aj nárast objemu cezhraničnej činnosti advokátov v rámci Európskeho hos-

podárskeho priestoru vyústili do potreby formulovať spoločné pravidlá platné pre všetkých advokátov v Európskom hospodárskom priestore bez ohľadu na to, v ktorej advokátskej komore sú zapísaní. Špecifickým cieľom pravidiel je snaha zmierniť ťažkosti, ktoré vyplývajú z aplikácie „dvojitej deontológie“, najmä podľa článkov 4 a 7.2 Smernice EHS 77/249 a článkov 6 a 7 Smernice 98/5/ES.

1.3.2. Organizácie, ktoré reprezentujú advokátske povolanie, prostredníctvom CCBE navrhujú, aby pravidlá, ktoré kodifikujú nasledovné články, boli:

- v súčasnosti považované za výraz konsenzu všetkých advokátskych komôr krajín Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru,
- v čo najkratšom čase prijaté ako vykonateľné pravidlá v súlade s postupmi na úrovni členských krajín a Európskeho hospodárskeho priestoru, pokiaľ ide o cezhraničnú činnosť advokáta/advokátky v Európskej únii a Európskom hospodárskom priestore,
- zohľadňované vo všetkých zmenách zásad výkonu povolania alebo odbornej praxe v jednotlivých štátoch s cieľom zabezpečiť ich postupné zosúladovanie.

Uvedené organizácie ďalej vyslovujú želanie, aby sa pri výklade a aplikácii zásad výkonu povolania či odbornej praxe jednotlivých krajín v maximálnej možnej miere postupovalo v zmysle týchto zásad výkonu povolania.

Pravidlá domovskej advokátskej komory budú po prijatí vykonateľných pravidiel pre cezhraničnú činnosť advokáta/advokátky, ktoré tvoria obsah tohto kódexu, ďalej záväzné pre advokáta/advokátku len v rozsahu, v akom sú v súlade s týmito zásadami.

1.4. Oblasť pôsobnosti *ratione personae*

Tieto zásady výkonu povolania sa vzťahujú na advokátov v rozsahu definície pojmu „advokát“, ktorú obsahuje Smernica 77/249/EHS a na advokátov z pozorovateľských krajín CCBE.

1.5. Oblasť pôsobnosti *ratione materiae*

Bez toho, aby bolo dotknuté postupné zosúladovanie zásad výkonu povolania alebo odbornej praxe platných len v rámci členského štátu, sa nasledujúce pravidlá vzťahujú na cezhraničnú činnosť advokáta/advokátky v rámci Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru. Pod cezhraničnou činnosťou sa rozumejú:

- (a) všetky odborné kontakty s advokátmi iných členských štátov, mimo vlastných kontaktov advokáta/advokátky,
- (b) odborná činnosť advokáta/advokátky v inom členskom štáte bez ohľadu na to, či je advokát/advokátka na území daného štátu osobne prítomný(á), okrem vlastných činností advokáta/advokátky.

1.6. Výklad pojmov

Pojmy používané v týchto zásadách majú nasledovný význam:

„členský štát“ je členský štát EÚ alebo iný štát, v ktorom advokátske povolanie spadá pod bod 1.4.

„domovský členský štát“ je členský štát, v ktorom advokát/advokátka získal(a) právo používať svoje profesijné označenie.

„hostiteľský členský štát“ je ktorýkoľvek iný členský štát, v ktorom advokát/advokátka vykonáva cezhraničnú činnosť,

„príslušný orgán“ je stavovská organizácia(ie) alebo orgán(y) členského štátu, ktorá(é) zodpovedá(ju) za stanovenie pravidiel výkonu povolania advokátov a vykonáva(jú) disciplinárnu právomoc nad advokátmi.

„Smernica 77/249/EHS“ je Smernica Rady 77/249/EHS z 22. marca 1977 na uľahčenie účinného výkonu slobody právnikov poskytovať služby.

„Smernica 98/5/ES“ je smernica 98/5/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. februára 1998 o uľahčení trvalého výkonu právnického povolania v inom členskom štáte ako v tom, kde bola získaná kvalifikácia

2. VŠEOBECNÉ PRINCÍPY

2.1. Nezávislosť

2.1.1. Množstvo povinností, ktoré advokát/advokátka plní, vyžaduje absolútnu nezávislosť advokáta/advokátky od iných vplyvov, najmä od vplyvov, ktoré by mohli byť dôsledkom osobných záujmov advokáta/advokátky alebo vonkajšieho nátlaku na jeho/jej osobu. Pri výkone spravodlivosti je dôvera v nezávislosť advokáta/advokátky nevyhnutná rovnako ako dôvera v nestrannosť sudcu. Advokát/advokátka je preto povinný(á) vyhýbať sa všetkým zásahom do svojej nezávislosti a nesmie ustúpiť z noriem spojených s výkonom povolania v snahe vyhovieť klientovi, súdu alebo tretej osobe.

2.1.2. Nezávislosť je rovnako významná v nesporových veciach aj v súdnom konaní. Právna rada, ktorú advokát/advokátka poskytol(a) klientovi, nemá žiadnu hodnotu, ak ju advokát/advokátka poskytol(a) iba pre vlastné uspokojenie, vo vlastnom záujme, alebo ak by bola reakciou na tlak zvonka.

2.2. Dôvera a bezúhonnosť

Vzťahy dôvery medzi advokátom/advokátkou a klientom môžu existovať iba vtedy, ak v žiadnom smere nedôjde k sponchbneniu cti, dôstojnosti a bezúhonnosti advokáta/advokátky. Pre advokáta/advokátku sú tieto tradičné cnosti zároveň jeho stavovskými povinnosťami.

2.3. Povinnosť mlčanlivosti

2.3.1. Pre prácu advokáta/advokátky je nevyhnutné, aby mu/jej klient zveril aj to, čo by nepovedal inej osobe. Advokát/advokátka by mal(a) byť príjemcom informácií na základe dôvery. Klient nemôže advokátovi/advokátke dôverovať bez pocitu istoty, že advokát/advokátka zachová mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel(a). Povinnosť mlčanlivosti je preto primárnym a základným právom a zároveň primárnou a základnou povinnosťou advokáta/advokátky.

2.3.2. Povinnosť advokáta/advokátky zachovávať mlčanlivosť slúži záujmom výkonu spravodlivosti aj záujmom klienta. Z tohto dôvodu má povinnosť mlčanlivosti nárok na osobitnú ochranu zo strany štátu.

2.3.3. Advokát/advokátka musí zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel(a) v súvislosti s výkonom advokácie.

2.3.4. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť nie je časovo obmedzená.

2.3.5. Povinnosť zachovávať mlčanlivosť sa rovnako vzťahuje aj na spoločníkov advokáta/advokátky, zamestnancov a na všetky ostatné osoby, ktoré mu/jej boli počas poskytovania právnej pomoci k dispozícii.

2.4. Úcta k pravidlám iných advokátskych komôr

Pri výkone cezhraničnej činnosti sa môže od advokáta/advokátky z iného členského štátu vyžadovať dodržiavanie profesijných zásad výkonu povolania hostiteľského členského štátu. Advokáti sú povinní informovať sa navzájom o pravidlách, ktoré sa budú na nich vzťahovať pri výkone konkrétnej činnosti.

Členské organizácie CCBE sú povinné predložiť platné zásady výkonu povolania sekretariátu CCBE, aby mohol dať každému advokátovi/advokátke k dispozícii kópiu platného kódexu.

2.5. Nezlučiteľnosť povolaní

2.5.1. Advokátovi/advokátke môže byť zakázané vykonávať niektoré povolania, ak má poskytovať právne služby nezávisle a spôsobom, ktorý je v súlade s jeho/jej povinnosťou podieľať sa na výkone spravodlivosti.

2.5.2. Pri zastupovaní alebo pri obhajobe klienta v súdnom konaní alebo pred inými verejnými orgánmi v hostiteľskom členskom štáte musí advokát/advokátka dbať na dodržiavanie pravidiel upravujúcich nezlučiteľnosť povolaní v rozsahu, v akom sa tieto pravidlá vzťahujú na advokátov príslušného hostiteľského členského štátu.

2.5.3. Advokát/advokátka usadený(á) v hostiteľskom členskom štáte, v ktorom chce priamo vykonávať obchodnú alebo inú činnosť nesúvisiacu s výkonom advokácie, musí rešpektovať pravidlá platné pre advokátov v danom hostiteľskom štáte, ktoré upravujú nezlučiteľnosť povolaní.

2.6. Reklama

2.6.1. Advokát/advokátka môže informovať verejnosť o ním/ňou poskytovaných službách za predpokladu, že informácia je presná a nie je zavádzajúca. Advokát/advokátka je povinný(á) dodržať povinnosť mlčanlivosti a zachovať ostatné kľúčové hodnoty advokátskeho povolania.

2.6.2. Reklama advokáta/advokátky v ktoromkoľvek médiu, napr. v tlači, v rozhlase, televízii alebo v elektronickej forme, resp. iným spôsobom je povolená v rozsahu podmienok stanovených v ods. 2.6.1.

2.7. Záujem klienta

2.7.1. V súlade s náležitým dodržiavaním všetkých ustanovení zákona a zásad výkonu povolania musí advokát/advokátka vždy konať v najlepšom záujme klienta. Záujem klienta je povinný(á) povýšiť nad vlastné záujmy a nad záujmy ostatných advokátov.

2.8. Obmedzenie zodpovednosti advokáta/advokátky vo vzťahu ku klientovi

2.8.1. V rozsahu povolenom právom domovského a hostiteľského členského štátu môže advokát/advokátka svoju zodpovednosť vo vzťahu ku klientovi obmedziť v súlade so zásadami výkonu povolania, ktoré sa na advokáta/advokátku vzťahujú.

3. VZŤAHY S KLIENTAMI

3.1. Prevzatie a skončenie zastupovania

- 3.1.1. Advokát/advokátka je oprávnený(á) zastupovať klienta iba v rozsahu poverenia a v súlade s pokynmi tohto klienta. Advokát/advokátka však môže konať aj vtedy, ak ho/ju substitúciou poverí iný(á) advokát/advokátka zastupujúci(a) klienta, resp. vtedy, ak mu/jej prípad pridelí kompetentný orgán.

Ak v konkrétnej situácii nie je istá identita, spôsobilosť a oprávnenie osoby alebo orgánu, ktorý advokáta/advokátku poveruje zastupovaním, advokát/advokátka by mal(a) vynaložiť primerané úsilie na zistenie ich identity, spôsobilosti a oprávnenia.

- 3.1.2. Advokát/advokátka poskytuje právnu pomoc a zastupuje klienta bezodkladne, svedomito a s vynaložením odbornej starostlivosti. Advokát/advokátka osobne zodpovedá za plnenie pokynov klienta. Je povinný(á) informovať klienta o stave veci, v ktorej ho/ju klient poveril zastupovaním.

Advokát/advokátka nesmie prevziať vec, o ktorej vie, resp. mal(a) by vedieť, že bez spolupráce s advokátom/advokátkou, ktorý(á) je na vybavenie takejto záležitosti kompetentný(á), ju nevybaví.

- 3.1.3. Advokát/advokátka nesmie prijať poverenie, pokiaľ ho pre množstvo inej práce nemôže splniť bezodkladne.
- 3.1.4. Advokát/advokátka nesmie vypovedať klientovi plnú moc takým spôsobom alebo vtedy, ak by si klient v dôsledku vypovedania plnej moci nemohol včas nájsť iného právneho zástupcu a predísť tak hroziacej ujme.

3.2. Konflikt záujmov

- 3.2.1. Advokát/advokátka nesmie poskytnúť právnu pomoc alebo zastupovať dvoch, resp. viacerých klientov v tej istej veci, ak medzi záujmami klientov dochádza ku konfliktu, alebo ak hrozí vážne nebezpečenstvo takéhoto konfliktu.
- 3.2.2. Advokát/advokátka musí ukončiť zastupovanie viacerých alebo všetkých zainteresovaných klientov, ak medzi nimi dôjde ku konfliktu záujmov. Rovnako musí postupovať, ak hrozí nebezpečenstvo porušenia povinnosti zachovávať mlčanlivosť, alebo ak je ohrozená jeho/jej nezávislosť.
- 3.2.3. Advokát/advokátka musí odmietnuť zastupovanie nového klienta, ak hrozí nebezpečenstvo porušenia povinnosti zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré mu/jej zveril predchádzajúci klient, alebo ak by informácie, ktoré má advokát/advokátka k dispozícii o záležitostiach bývalého klienta, nového klienta neprimerane zvýhodnili.
- 3.2.4. Ak advokáti vykonávajú advokáciu spoločne, ustanovenia ods. 3.2.1. až 3.2.3. platia rovnako pre združenie advokátov a pre všetkých jeho členov.

3.3. Pactum de quota litis

- 3.3.1. Advokát/advokátka nie je oprávnený(á) uzavrieť dohodu o podielovej odmene („pactum de quota litis“).
- 3.3.2. Pod pojmom „pactum de quota litis“ sa rozumie dohoda medzi advokátom/advokátkou a klientom uzatvorená pred právoplatným rozhodnutím vo veci, v ktorej je klient jednou zo zúčastnených strán. Prostredníctvom tejto dohody sa klient zaväzuje zaplatiť advokátovi/advokátke podiel na výsledku, ktorý klient pri ukončení veci dosiahne bez ohľadu na to, či ide o finančnú čiastku alebo iný prospech.

- 3.3.3. Pactum de quota litis neobsahuje dohodu, podľa ktorej sa odmena bude účtovať v pomere k hodnote veci, ktorú advokát/advokátka vybavuje, ak je to v súlade s oficiálnou tarifou, alebo ak je pod kontrolou kompetentného orgánu vykonávajúceho právomoc nad daným advokátom/advokátkou.
-
- 3.4. **Regulácia odmien**
- Klient musí byť v plnom rozsahu informovaný o odmene, ktorú si advokát/advokátka účtuje. Odmena musí byť primeraná, musí zodpovedať povahe veci, byť v súlade so zákonom a zásadami výkonu povolania, ktoré sa na advokáta/advokátku vzťahujú.
-
- 3.5. **Záloha na odmenu a náklady**
- Ak advokát/advokátka žiada od klienta zálohu na odmenu a/alebo úhradu hotových výdavkov, platba by nemala presiahnuť primeranú výšku predpokladanej odmeny a výšku predpokladaných nákladov v danej veci. Ak klient nezloží zálohu, advokát/advokátka môže zastupovanie ukončiť, alebo môže odmietnuť jeho prevzatie. Pritom vždy musí rešpektovať ods. 3.1.4.
-
- 3.6. **Deľba o odmenu s osobami, ktoré nie sú advokáti**
- 3.6.1. Advokát/advokátka sa nesmie o odmenu deliť s osobou, ktorá nie je advokátom/advokátkou, s výnimkou prípadov, kedy je združenie advokáta/advokátky s inou osobou v súlade so zákonom a zásadami výkonu povolania, ktoré sa na advokáta/advokátku vzťahujú.
- 3.6.2. Ustanovenie ods. 3.6.1. nebráni advokátovi/advokátke, aby zaplatil(a) odmenu, províziu alebo inú kompenzáciu dedičom zosnulého advokáta/advokátky alebo advokátovi/advokátke na dôchodku, ak preberá advokátsku kanceláriu zomrelého advokáta/advokátky, resp. advokáta/advokátky na dôchodku.
-
- 3.7. **Bezplatná právna pomoc**
- 3.7.1. Advokát/advokátka by mal(a) vždy dbať na hospodárnosť riešenia sporu, v ktorom ho/ju klient poveril zastupovaním a vo vhodnom štádiu by mal(a) klientovi poradiť, aby sa pokúsil usporiadať vec mimosúdne.
- 3.7.2. Vo vhodných prípadoch poskytne advokát/advokátka klientovi informácie o možnostiach bezplatnej právnej pomoci.
-
- 3.8. **Finančné prostriedky klienta**
- 3.8.1. Advokáti, ktorým boli počas výkonu povolania zverené finančné prostriedky v mene klientov alebo v mene tretích osôb (ďalej iba „klientske prostriedky“), musia uložiť tieto prostriedky na účet v banke alebo v inom podobnom finančnom ústave, ktorý podlieha kontrole štátneho orgánu (ďalej iba „účet klienta“). Účet klienta musí byť oddelený od iných účtov advokáta/advokátky. Všetky finančné prostriedky, ktoré advokát/advokátka od klienta prijme, by mali byť uložené na tomto účte, pokiaľ majiteľ týchto prostriedkov nerozhodne, že s finančnými prostriedkami má byť naložené inak.
- 3.8.2. Advokát/advokátka musí viesť úplné a presné záznamy, v ktorých bude uvedený spôsob, ako advokát/advokátka nakladá s klientskymi prostriedkami a ako sú odlišené prostriedky klienta od iných prostriedkov advokáta/advokátky. Záznamy sa musia uchovávať po dobu obvyklú v jednotlivých štátoch.
- 3.8.3. Účet klienta nesmie ísť do debetu s výnimkou prípadov výslovne uvedených v predpisoch jednotlivých štátov, alebo v dôsledku poplatkov účtovaných bankou, ktoré advokát/advokátka nemôže ovplyvniť. Takýto účet nesmie byť poskytnutý ako záruka, ani byť použitý ako zabezpečovací prostriedok z akéhokoľvek

dôvodu. Nesmie dôjsť k započítaniu ani zlúčeniu účtu klienta s iným bankovým účtom. Prostriedky klienta uložené na klientskom účte nesmú byť použité na zaplatenie dlhu advokáta/advokátky voči banke.

- 3.8.4. Klientske prostriedky budú prevedené majiteľom týchto prostriedkov v čo najkratšom čase, alebo v súlade s podmienkami, ktoré odsúhlasili.
 - 3.8.5. Advokát/advokátka nesmie previesť finančné prostriedky z účtu klienta na svoj vlastný účet za účelom úhrady vynaložených nákladov bez toho, aby o tom písomne klienta informoval(a).
 - 3.8.6. Kompetentné orgány v členských štátoch majú právomoc overiť a prešetriť záznamy týkajúce sa klientskych prostriedkov pod podmienkou dodržania povinnosti mlčanlivosti, ktorá sa na ne môže vzťahovať.
-
- 3.9. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania
 - 3.9.1. Pri výkone advokácie musia byť advokáti poistení pre prípad porušenia občiansko-právnej zodpovednosti, ku ktorému by mohlo dôjsť pri výkone povolania. Rozsah poistenia musí primerane zodpovedať povahe a rozsahu rizík, ktorým môže byť advokát/advokátka pri výkone povolania vystavený(á).
 - 3.9.2. Pokiaľ advokát/advokátka nie je schopný(á) uzatvoriť takéto poistenie, je povinný(á) na túto skutočnosť a jej následky upozorniť klienta.

4. VZŤAH K SÚDOM

4.1. Pravidlá výkonu povolania na súde

Ak advokát/advokátka vystupuje alebo sa zúčastní konania pred súdom alebo tribunálom iného členského štátu, musí dodržiavať pravidlá výkonu povolania, ktoré platia pred daným súdom alebo tribunálom.

4.2. Spravodlivé konanie

Advokát/advokátka je povinný(á) vždy konať s náležitým zreteľom na spravodlivý proces.

4.3. Vystupovanie na súde

Advokát/advokátka preukazuje súdu náležitú úctu a zdvorilosť. Zájmy klienta obhajuje čestne a otvorene bez ohľadu na vlastné záujmy a bez ohľadu na dôsledky, ktoré by čestná a otvorená obhajoba mohla mať na ňu/naňho alebo na iné osoby.

4.4. Nepravdivé alebo zavádzajúce skutočnosti

Advokát/advokátka nesmie súdu nikdy vedome predkladať nepravdivé alebo zavádzajúce informácie.

4.5. Konanie pred rozhodcovským súdom a pod.

Pravidlá, ktoré upravujú vzťah advokáta/advokátky k súdu, platia rovnako pre vzťah advokáta/advokátky k rozhodcom a k iným osobám, ktoré vykonávajú sudcovské alebo iné podobné funkcie, hoci aj príležitostne.

5. VZŤAHY MEDZI ADVOKÁTMI

-
- 5.1. 5.1. Profesionálna kolegialita v rámci advokátskeho stavu
- 5.1.1. Kolegialita v rámci advokátskeho stavu si vyžaduje vzťah dôvery a spolupráce medzi advokátmi na prospech klientov a v záujme predchádzania zbytočným sporom a správaniu, ktoré môže poškodiť povesť advokátskeho povolania. Kolegialita v žiadnom prípade nikoho neopravňuje povýšiť záujmy profesie nad záujmy klienta.
- 5.1.2. Advokát/advokátka by mal všetkých advokátov ostatných členských štátov považovať za kolegov a správať sa k nim korektne a zdvorilo.
-
- 5.2. Spolupráca advokátov rôznych členských štátov
- 5.2.1. Advokát/advokátka, na ktorého(ú) sa obrátil kolega z iného členského štátu, je povinný(á) odmietnuť poverenie vo veci, na vybavenie ktorej nie je kompetentný(á). V takom prípade by mal(a) advokát/advokátka kolegovi pomôcť pri získavaní nevyhnutných informácií, aby mohol poveriť advokáta/advokátku, ktorý(á) bude schopný(á) požadovanú službu poskytnúť.
- 5.2.2. V prípade spolupráce advokátov rôznych členských štátov sú obaja vo všeobecnosti povinní prihliadať na prípadné odlišnosti jednotlivých právnych systémov, ako aj na prípadné odlišnosti v právomociach stavovských organizácií a v povinnostiach advokátov v daných členských štátoch.
-
- 5.3. Korešpondencia medzi advokátmi
- 5.3.1. Ak si advokát/advokátka, ktorý(á) má v úmysle poslať korešpondenciu kolegovi do iného členského štátu, želá zachovanie dôverného charakteru tejto korešpondencie, mal(a) by svoj zámer vyjadriť jasne ešte pred odoslaním dokumentov.
- 5.3.2. Ak potenciálny príjemca správy nie je schopný zabezpečiť dôvernú informáciu, je povinný o tom následne bez zbytočného odkladu informovať odosielateľa.
-
- 5.4. Odmena za sprostredkovanie
- 5.4.1. Advokát/advokátka nesmie požadovať ani prijať odmenu, províziu alebo inú kompenzáciu od iného advokáta/advokátky ani od tretej osoby za sprostredkovanie alebo odporúčenie klienta.
- 5.4.2. Advokát/advokátka nesmie nikomu poskytnúť odmenu, províziu alebo inú kompenzáciu za sprostredkovanie klienta.
-
- 5.5. Komunikácia s protistranami
- V konkrétnej veci môže advokát/advokátka komunikovať priamo s osobou, o ktorej vie, že ju v tejto veci zastupuje iný(á) advokát/advokátka, iba so súhlasom zastupujúceho(ej) advokáta/advokátky. O všetkých krokoch je povinný(á) informovať advokáta/advokátku protistrany.
-
- 5.6. (zrušené rozhodnutím Plenárneho zasadnutia CCBE v Dubline 6. decembra 2002).

5.7. Zodpovednosť za odmeny

Ak sa advokát/advokátka v rámci profesionálnych vzťahov s členmi advokátskych komôr rôznych členských štátov neobmedzí iba na odporúčenie či predstavenie iného advokáta/advokátky klientovi, ale naopak, ak namiesto seba poverí vybavením veci kolegu, alebo ho požiada o radu, je povinný(á) zaplatiť zahraničnému kolegovi primeranú odmenu a náklady, a to aj vtedy, ak klient nemá finančné prostriedky. Advokáti, ktorých sa to týka, sa však v týchto veciach môžu na začiatku spolupráce dohodnúť inak. Advokát/advokátka, z poverenia ktorého(ej) sa výkon realizuje, môže kedykoľvek obmedziť svoju osobnú zodpovednosť za výšku odmien a nákladov len na obdobie predchádzajúce momentu, kedy zahraničný(á) advokát/advokátka dostal(a) správu o tom, že poverujúci(a) advokát/advokátka v budúcnosti už takúto zodpovednosť odmieta.

5.8. Ďalší profesionálny rozvoj

Advokáti by mali udržiavať a rozvíjať svoje odborné vedomosti a zručnosti plne si uvedomujúc európsku dimenziu výkonu ich povolania.

5.9. Spory medzi advokátmi rôznych členských štátov

5.9.1. Ak si advokát/advokátka myslí, že kolega v inom členskom štáte konal v rozpore so zásadami výkonu povolania, je advokát/advokátka povinný(á) príslušného kolegu na to upozorniť.

5.9.2. Ak medzi advokátmi rôznych členských štátov dôjde k osobnému rozporu v otázkach výkonu povolania, mali by sa najprv pokúsiť urovnať spor kolegiálnou cestou.

5.9.3. Advokát/advokátka nesmie vo veciach uvedených v ods. 5.9.1. alebo 5.9.2. začať konanie proti kolegovi/kolegyni z iného členského štátu bez toho, aby predtým nevyrozumel advokátske komory alebo právnické spoločnosti, ktorých členmi obaja sú. Účelom takeéhoto oznámenia je poskytnúť obom advokátskym komorám či právnickým spoločnostiam možnosť byť nápomocné pri dosahovaní dohody.

4. DÔVODOVÁ SPRÁVA

Túto dôvodovú správu na žiadosť stáleho výboru CCBE pripravil Výbor CCBE pre deontológiu, ktorý mal na starosti vyhotovenie návrhu znenia prvej verzie samotného Etického kódexu. Jeho cieľom je vysvetliť okolnosti jednotlivých ustanovení Etického kódexu, priblížiť otázky, na riešenie ktorých bol určený, najmä v súvislosti s cezhraničnými aktivitami, a poskytnúť pomoc oprávneným orgánom v členských štátoch pri aplikácii Kódexu. Nemá ambíciu podať právne záväzný výklad Kódexu. Dôvodová správa bola prijatá dňa 28. októbra 1988 a aktualizovaná pri príležitosti plenárneho zasadnutia CCBE 19. mája 2006. Dôvodová správa zohľadňuje zmeny v stanovách CCBE formálne prijaté na mimoriadnom plenárnom zasadnutí 20. augusta 2007. Zoznam názvov povolani v komentári k článku 1.4 môže byť predmetom úprav.

Pôvodná verzia Etického kódexu bola vyhotovená v anglickom a francúzskom jazyku. Preklady do ďalších jazykov sú vyhotovené pod vedením národných delegácií.

Komentár k článku 1.1. – Funkcia advokáta/advokátky v spoločnosti

Deklarácia, ktorú prijalo CCBE v Perugii v roku 1977, formulovala základné etické zásady vzťahujúce sa na výkon advokácie v členských štátoch Európskych spoločností. Ustanovenie článku 1.1 potvrdzuje vyhlásenie v Deklarácii z Perugie o úlohe advokátov v spoločnosti a predstavuje základ pre pravidlá upravujúce výkon tohto povolania.

Komentár k článku 1.2 – Povaha zásad výkonu povolania

Tieto ustanovenia podávajú rovnaké vysvetlenie povahy etických pravidiel ako Deklarácia z Perugie a približujú skutočnosť, že napriek tomu, že niektoré pravidlá závisia od miestnych okolností, sú tak či tak založené na spoločných hodnotách.

Komentár k článku 1.3 – Cieľ a účel kódexu

Tieto ustanovenia približujú vývoj zásad zakotvených v Deklarácii z Perugie do podoby samostatného Etického kódexu pre advokátov všetkých krajín Európskej Únie, Európskeho hospodárskeho priestoru a Švajčiarskej konfederácie, a advokátov pridružených členov a členov so statusom pozorovateľa v CCBE, s dôrazom na ich cezhraničnú činnosť (definovaná v čl. 1.5). Ustanovenie článku 1.3.2 stanovuje zvláštny záujem CCBE v súvislosti s materiálnymi ustanoveniami Kódexu.

Komentár k článku 1.4 – Oblasť pôsobnosti Ratione Personae

Zásady sú vyjadrené tak, aby platili pre všetkých advokátov, na ktorých sa vzťahuje Smernica o uľahčení efektívneho výkonu slobody advokátov poskytovať služby z r. 1977 a Smernica o výkone advokátskeho povolania v inom členskom štáte z r. 1998, a tiež na advokátov z krajín, ktoré sú členmi CCBE ako pozorovatelia alebo pridružení členovia. Sem patria aj advokáti zo štátov, ktoré následne pristúpili k smerniciam a ktorých názov bol pridaný pri novelizácii Smerníc. Kódex sa obdobne vzťahuje na všetkých advokátov, ktorých reprezentuje CCBE, či ako plnohodnotných členov alebo pridružené či pozorovateľské krajiny, menovite:

Albánsko	Avokat
Andorra	Advocat
Arménsko	Pastaban
Belgicko	Avocat / Advocaat / Rechtsanwalt
Bosna a Hercegovina	Advokat / Odvjetnik
Bulharsko	Advokat
Chorvátsko	Odvjetnik
Cyprus	Dikegóros
Česká republika	Advokát
Čierna Hora	Advokat
Dánsko	Advokat
Estónsko	Vandeadvokaat
Fínsko	Asianajaja / Advokat
Francúzsko	Avocat
Grécko	Dikegóros
Gruzínsko	Advokati / Advokatebi
Holansko	Advocaat
Island	Lögmaður
Írsko	Barrister / Solicitor
Lichtenštajnsko	Rechtsanwalt
Litva	Advokatas
Lotyšsko	Zvērināts advokāts
Luxembursko	Avocat / Rechtsanwalt
Macedónsko	Advokat
Maďarsko	Ügyvéd
Malta	Avukat / Prokuratur Legali
Moldavsko	Avocat
Nemecko	Rechtsanwalt
Nórsko	Advokat
Poľsko	Adwokat / Radca prawny
Portugalsko	Advogado
Rakúsko	Rechtsanwalt
Rumunsko	Avocat
Slovensko	Advokát / Advokátka
Slovinsko	Odvetnik / Odvetnica
Spojené kráľovstvo	Advocate / Barrister / Solicitor
Srbsko	Advokat
Španielsko	Abogado / Advocat / Abokatu / Avogado
Švajčiarsko	Rechtsanwalt / Anwalt / Fürsprech / Fürsprecher /Advokat/ avocat / avvocato / advocat
Švédsko	Advokat
Taliansko	Avvocato
Turecko	Avukat
Ukrajina	Advokat

Dúfame, že kódex bude prijateľný aj pre advokáciu v ďalších nečlenských štátoch Európy a v iných krajinách, tak, aby členské štáty a iné krajiny, mohli na základe prípadných dohôd tieto zásady medzi sebou uplatniť.

Komentár k článku 1.5 - Vecná pôsobnosť

Tieto zásady sú priamo uplatniteľné len v prípade „činností s cezhraničným prvkom“, ktoré vykonávajú advokáti v rámci EÚ, EHP a Švajčiarskej konfederácie a advokáti pridružených a pozorovateľských krajín CCBE, vid' vyššie článok 1.4 a definíciu „členského štátu“ v článku 1.6 (Vid' podobne možné rozšírenie na advokátov ďalších štátov v budúcnosti). Definícia „činnosti s cezhraničným prvkom“ by mohla zahŕňať napríklad kontakty v štáte A týkajúce sa hoci aj vnútroštátneho práva štátu A medzi advokátom štátu A a advokátom štátu B; vylúčené sú kontakty medzi advokátmi štátu A o otázke, ktorá sa týka štátu B, v prípade, že žiadny aspekt ich činnosti sa nevykonáva v štáte B; zahŕňa tiež akékoľvek činnosti advokátov štátu A v štáte B, hoci len v podobe korešpondencie zaslanej zo štátu A do štátu B.

Komentár k článku 1.6 - Výklad pojmov

Toto ustanovenie prináša viacero definícií pojmov použitých v Kódexe, „členský štát“, „domovský členský štát“, „hostiteľský členský štát“, „príslušný orgán“, „Smernica 77/249/EHS“ a „Smernica 98/5/ES“. Odvolanie na „členský štát, v ktorom advokát/ advokátka vykonáva cezhraničnú činnosť“ sa má vykladať vo svetle definície „cezhraničnej činnosti“ v článku 1.5

Komentár k článku 2.1 – Nezávislosť

Toto ustanovenie v podstate znovu potvrdzuje všeobecné vyjadrenie zásady v Deklarácii z Perugie.

Komentár k článku 2.2 – Dôvera a bezúhonnosť

Toto ustanovenie je taktiež zopakovaním všeobecnej zásady obsiahnutej v Deklarácii z Perugie.

Komentár k článku 2.3 -- Povinnosť mlčanlivosti

Toto ustanovenie najprv v článku 2.3.1 opakuje všeobecné zásady upravené v Deklarácii z Perugie a uznané Európskym súdnym dvorom v prípade AM&S (157/79). Následne ich v článku 2.3.2 až 4 rozvíja do podoby špecifickej zásady týkajúcej sa ochrany mlčanlivosti. Článok 2.3.2 obsahuje základnú zásadu vyžadujúcu uznanie povinnosti mlčanlivosti. Článok 2.3.3 potvrdzuje, že povinnosť zostáva zachovaná aj potom, ako advokát ukončí svoje pôsobenie pre daného klienta. Článok 2.3.4 je potvrdením toho, že povinnosť mlčanlivosti sa nevzťahuje len na samotného advokáta, ale že sa rovnaká povinnosť vyžaduje aj od jeho spoločníkov a zamestnancov.

Komentár k článku 2.4 - Úcta k pravidlám iných advokátskych komôr

Článok 4 Smernice o uľahčení efektívneho výkonu slobody advokátov poskytovať služby obsahuje ustanovenia týkajúce sa zásad, ktorými by sa mal riadiť advokát z jedného členského štátu príležitostne alebo prechodne poskytujúci služby v inom členskom štáte v súlade s článkom 49 konsolidovaného znenia zmluvy o založení ES nasledovne

- a) Činnosti týkajúce sa zastupovania klienta v súdnom konaní alebo pred verejnými orgánmi sa vykonávajú v každom členskom štáte za podmienok stanovených pre advokátov usadených v tomto štáte s výnimkou akýchkoľvek podmienok, ktoré si vyžadujú trvalý pobyt alebo registráciu v profesijnej organizácii v danom štáte.
- b) Advokát vykonávajúci túto činnosť dodržiava profesijné zásady hostiteľského členského štátu bez toho, aby boli dotknuté jeho povinnosti v členskom štáte jeho pôvodu.

- c) Ak sa tieto činnosti vykonávajú v Spojenom Kráľovstve «profesijné zásady hostiteľského štátu» znamenajú profesijne zásady uplatňované pre advokátov s titulom «solicitor», ak takéto činnosti nie sú vyhradené pre advokátov s titulom «barrister» alebo «advocate». Ak sú tieto činnosti vyhradené pre advokátov s titulom «barrister» alebo «advocate», uplatňujú sa ich pravidlá. Barrister z Írska však v Spojenom Kráľovstve vždy bude podliehať profesijným zásadám uplatňovaným na advokátov s titulom «barrister» a «advocate». Pokiaľ sa tieto činnosti uskutočňujú v Írsku, budú «profesijné zásady hostiteľského členského štátu» do tej miery, do akej sa ním riadi ústne prednesenie prípadu pred súdom, znamenať profesijné zásady platné pre advokátov s titulom «barrister». Vo všetkých ostatných prípadoch sa budú uplatňovať profesijné zásady platné pre advokátov s titulom «solicitor». Právnicki s titulom barrister a advocate zo Spojeného Kráľovstva v Írsku však vždy budú podliehať profesijným zásadám uplatňovaným na advokátov s titulom «barrister».
- d) Právnik, ktorý uskutočňuje inú činnosť, ako je uvedená v odseku 1, sa bude ďalej riadiť podmienkami a profesijnými zásadami členského štátu pôvodu, bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek zásady, ktoré sa uplatňujú v hostiteľskom štáte, najmä zásady týkajúce sa nezlučiteľnosti vykonávania činnosti advokáta s výkonom iných činností v tomto štáte, služobného tajomstva, vzťahov s ostatnými právnikmi, zákazu zastupovania strán so vzájomne si odporujúcimi záujmami a zverejňovania. Tieto zásady platia, iba ak ich môže dodržiavať právnik, ktorý nie je usadený v hostiteľskom členskom štáte a do takej miery, do akej ich dodržiavanie je objektívne oprávnené na zabezpečenie riadneho výkonu činností advokáta v tomto štáte, postavenia profesie a dodržiavania zásad týkajúcich sa nezlučiteľnosti záujmov.

Smernica o výkone advokátskeho povolania v inom členskom štáte obsahuje ustanovenia týkajúce sa zásad, ktorými by sa mal riadiť advokát z jedného členského štátu vykonávajúci trvalo právnu prax v inom členskom štáte v súlade s článkom 43 konsolidovaného znenia zmluvy o založení ES nasledovne:

- a) Bez ohľadu na pravidlá pre výkon povolania, ktoré sa vzťahujú na advokáta, ktorý vykonáva povolanie na základe profesijného titulu domovskej krajiny v jeho domovskom členskom štáte, vzťahujú sa naňho tie isté pravidlá pre výkon povolania ako na advokátov, ktorí vykonávajú povolanie na základe príslušného profesijného titulu hostiteľského členského štátu, a to pri výkone všetkých činností na jeho území (6.1);
- b) Hostiteľský členský štát môže žiadať od advokáta, ktorý vykonáva povolanie na základe profesijného titulu domovskej krajiny, aby uzavrel zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania alebo aby sa stal členom profesijného záručného fondu v súlade s pravidlami platnými pre výkon činnosti v danom štáte.

Avšak advokát, ktorý vykonáva povolanie na základe profesijného titulu jeho domovskej krajiny je oslobodený od tejto povinnosti, ak môže dokázať, že je poistený alebo inak zabezpečený v súlade s pravidlami jeho domovského členského štátu, a to v takom prípade, ak je toto poistenie alebo záruka v zmysle podmienok a v rozsahu krytia rovnocenná. Ak je jej rovnocennosť iba čiastočná, môže príslušný orgán hostiteľského členského štátu požadovať uzatvorenie doplnkového poistenia alebo doplnkovej záruky, ktorá bude pokrývať tie prípady, ktoré nie sú pokryté poistením alebo zárukou, ktoré sú uzavreté podľa pravidiel domovského členského štátu (6.3); a

- c) Advokát, ktorý je registrovaný v hostiteľskom členskom štáte na základe profesijného titulu domovskej krajiny, môže vykonávať povolanie ako advokát v pracovnoprávnom vzťahu u iného advokáta, v združení alebo v advokátskej kancelárii, v štátnom alebo súkromnom podniku v takom rozsahu, v akom to hostiteľský členský štát povoľuje advokátom registrovaným na základe profesijného titulu používaného v tomto štáte (článok 8).

V prípadoch, ktoré žiadna z týchto smerníc neupravuje alebo v prípadoch nad rámec podmienok stanovených smernicami, povinnosti advokáta dbať na dodržiavanie pravidiel iných advokátskych komôr uložené komunitárnym právom sú predmetom výkladu

relevantných ustanovení, ako napr. Smernica o elektronickom obchode (2000/31/ES). Hlavným cieľom tohto Kódexu je minimalizovať a prípadne úplne odstrániť problémy, ktoré môžu vzniknúť z dôvodu „dvojitej deontológie“, t.j. uplatnenia viacerých súborov potenciálne rozporných vnútroštátnych pravidiel na danú situáciu (viď článok 1.3.1).

Komentár k článku 2.5 - Nezlučiteľnosť povolaní

Medzi jednotlivými členskými štátmi a v rámci nich existujú rozdiely v miere do akej advokáti sú oprávnení vykonávať iné povolania, napríklad podnikateľské aktivity. Všeobecným účelom týchto pravidiel, ktoré znemožňujú advokátovi vykonávať iné povolania, je ochrana advokáta pred vplyvmi, ktoré môžu ohroziť nezávislosť advokáta alebo jeho či jej úlohu pri administrácii spravodlivosti. Odchýlky v týchto pravidlách sú odrazom rozličných miestnych podmienok, rôzneho vnímania náležitej úlohy advokáta a postupov pri tvorbe právnych predpisov. V niektorých prípadoch platí úplný zákaz výkonu stanovených povolaní, zatiaľ čo v iných prípadoch výkon iných povolaní je vo všeobecnosti povolený, pod podmienkou dodržania záruk nezávislosti advokáta.

Články 2.5.2 a 3 upravujú rôzne situácie, pri ktorých advokát z jedného členského štátu vykonáva cezhraničnú činnosť (tak ako je definovaná v článku 1.5) v hostiteľskom členskom štáte, ak on alebo ona nie sú zapísaný v zozname advokátov daného hostiteľského členského štátu.

Článok 2.5.2 ukladá advokátom pri zastupovaní klienta v súdnom konaní alebo pre iným verejným orgánom hostiteľského členského štátu povinnosť dbať na dodržiavanie pravidiel hostiteľského členského štátu týkajúcich sa nezlučiteľných povolaní. Toto ustanovenie sa vzťahuje na advokáta bez ohľadu na to či je usadený v hostiteľskom členskom štáte alebo nie. Na druhej strane článok 2.5.3 ukladá povinnosť „rešpektovať“ pravidlá hostiteľského štátu, ktoré upravujú zakázané alebo nezlučiteľné povolania, ale len v prípade, že advokát usadený v hostiteľskom členskom štáte chce priamo vykonávať obchodnú alebo inú činnosť nesúvisiacu s výkonom advokácie.

Komentár k článku 2.6 – Reklama

Pojem „osobná reklama“ zahŕňa reklamu tak advokátskych kancelárií ako jednotlivca, na rozdiel od spoločnej reklamy, ktorú zabezpečujú komory alebo právnické spoločnosti pre všetkých svojich členov. Pravidlá upravujúce osobnú reklamu advokátov sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia. Článok 2.6 jasne vysvetľuje, že neexistuje žiadna námieta voči reklame pri cezhraničnej činnosti. Napriek tomu advokáti musia rešpektovať zákazy a obmedzenia stanovené v ich domovských etických kódexoch a advokát je zároveň povinný riadiť sa zákonmi a obmedzeniami, ktoré mu ukladá hostiteľský štát, ak sú záväzné pre advokátov na základe Smernice o uľahčení efektívneho výkonu slobody advokátov poskytovať služby a Smernice o výkone advokátskeho povolania v inom členskom štáte.

Komentár k článku 2.7 - Záujem klienta

Toto ustanovenie zdôrazňuje všeobecný princíp, že advokát musí uprednostniť záujem klienta pred svojím záujmom, resp. záujmami ďalších členov advokátskej profesie.

Komentár k článku 2.8 - Obmedzenie zodpovednosti advokáta vo vzťahu ku klientovi

Toto ustanovenie jasne vysvetľuje, že nie je vylúčené obmedzenie zodpovednosti advokáta voči jeho alebo jej klientovi pri cezhraničnej činnosti, či na základe zmluvy alebo formou spoločnosti s ručením obmedzeným. Zároveň však poukazuje na to, že toto platí len ak to daný právny systém a daný advokátsky poriadok umožňujú – keďže v mnohých právnych systémoch zákon alebo advokátsky poriadok zakazuje obmedzenie zodpovednosti.

Komentár k článku 3.1. – Prevzatie a skončenie zastupovania

Zámerom ustanovenia v článku 3.1.1 je zabezpečiť trvanie vzťahu medzi advokátom a klientom, rovnako ako to, že advokát v skutočnosti prijíma pokyny od klienta, hoci prostredníctvom riadne oprávneného substitúta. Je povinnosťou advokáta presvedčiť sa o oprávnení substitúta a o želaniach klienta.

Článok 3.1.2 sa zaoberá spôsobom akým si má advokát plniť svoje povinnosti. Ustanovenie, ktoré hovorí, že advokát osobne zodpovedá za plnenie pokynov klienta znamená, že advokát sa nesmie zbaviť zodpovednosti jej prenesením na iných. Tým sa nevylučuje, aby advokát obmedzil svoju právnu zodpovednosť v rozsahu, v akom to umožňuje príslušný zákon alebo advokátsky poriadok – vid' článok 2.8.

Článok 3.1.3 ustanovuje zásadu, ktorá je obzvlášť významná pri cezhraničných aktivitách, napr. keď bol advokát požiadaný o vybavenie veci v mene advokáta alebo klienta z iného štátu, ktorý nemusí byť oboznámený s príslušným zákonom alebo praxou, alebo ak je advokát požiadaný o vybavenie veci týkajúcej sa práva iného štátu, s ktorým nie je dobre oboznámený.

Advokát má vo všeobecnosti právo v prvom rade odmietnuť prijať pokyny, ale článok 3.1.4 stanovuje, že ak ich už raz prijal, advokát nesmie vypovedať plnomocenstvo bez uistenia sa, že záujmy klienta sú chránené.

Komentár k článku 3.2 – Konflikt záujmov

Ustanovenia v článku 3.2.1 nebránia tomu, aby advokát poskytoval právne služby dvom alebo viacerým klientom v tej istej záležitosti pokiaľ ich záujmy nie sú protichodné a nehrozí ani nebezpečenstvo vzniku takéhoto konfliktu. V prípade, že advokát už vykonáva právne služby pre dvoch alebo viacerých klientov týmto spôsobom a následne vznikne konflikt záujmov medzi klientmi alebo nebezpečenstvo ohrozenia dôvernosti alebo iné okolnosti, ktoré môžu poškodiť nezávislosť advokáta, vtedy musí advokát prestať poskytovať služby obom, resp. všetkým klientom.

Advokát sa v určitých prípadoch, ak to okolnosti dovoľujú, môže pokúsiť vystupovať ako mediátor v situácii, kedy sa medzi dvomi alebo viacerými klientmi objavia rozdielne záujmy a advokát týmto osobám poskytoval právne služby. Je na advokátovi, aby v takýchto prípadoch použil svoj vlastný úsudok a odhadol, či konflikt záujmov je takého charakteru, že si vyžaduje, aby klientov ďalej vo veci nezastupoval. Ak nie je, advokát môže zvážiť, či by nebolo vhodné vysvetliť jeho postavenie klientom, získať od nich súhlas a pokúsiť sa vyriešiť konflikt medzi nimi ako mediátor. Iba ak bude tento pokus o mediáciu neúspešný, zastupovanie klientov ukončí.

Článok 3.2.4 aplikuje predchádzajúce ustanovenia článku 3 na advokátov, ktorí poskytujú právne služby ako spoločníci obchodnej spoločnosti. Obchodná spoločnosť zastupujúca klientov, medzi ktorými vznikol konflikt, musí ukončiť zastupovanie aj vtedy, ak každého z klientov zastupoval iný advokát. Na druhej strane, výnimočne v prípade „viackomorovej“ formy advokátskej kancelárie, ktorá sa využíva v Anglicku a v ktorej každý advokát zastupuje klienta samostatne, je možné, aby viacerí advokáti z danej advokátskej kancelárie zastupovali klientov s protichodnými záujmami.

Komentár k článku 3.3 – Pactum de Quota Litis

Tieto ustanovenia sú odrazom spoločnej pozície všetkých členských štátov, ktoré považujú neregulovanú dohodu o odmene závislej od výšky vysúdenej sumy (pactum de quota litis) v rozpore s riadnym výkonom spravodlivosti, a to z dôvodu, že môže viesť k špekulatívnym sporom a nečestným praktikám. Zámerom týchto ustanovení však nie je zabrániť udržaniu alebo zavedeniu opatrení, ktoré upravujú odmenu advokáta v závislosti od výsledkov jeho práce alebo úspechu vo veci, avšak pod podmienkou, že tieto opatrenia sú predmetom dostatočnej regulácie a kontroly za účelom ochrany klienta a riadneho výkonu spravodlivosti.

Komentár k článku 3.4 – Regulácia odmien

Článok 3.4 ukladá tri požiadavky: všeobecné pravidlo informovať klienta o odmene advokáta, požiadavku spravodlivej a primeranej výšky odmeny a požiadavku súladu so zákonom a zásadami výkonu povolania. V mnohých členských štátoch existuje mechanizmus regulácie odmeny advokáta prostredníctvom vnútroštátneho práva alebo advokátскеho poriadku, buď odkazom na právomoc orgánov advokátskej komory vec rozhodnúť alebo iným spôsobom. V situáciách, na ktoré sa vzťahuje Smernica 98/5/ES, kedy advokát je subjektom regulácie hostiteľského štátu aj domovského štátu, východiská pri určovaní odmeny musia byť v súlade s obidvoma súbornými nariadeniami.

Komentár k článku 3.5 – Záloha na odmenu a náklady

Článok 3.5 umožňuje advokátovi požadovať platbu na základe odmeny advokáta a/alebo výplaty, zároveň však stanovuje obmedzenie uložením povinnosti dodržať podmienku primeranosti. Vid' aj článok 3.1.4 týkajúci sa vypovedania plnomocenstva.

Komentár k článku 3.6 – Del'ba o odmenu s osobami, ktoré nie sú advokátmi

V niektorých členských štátoch môžu advokáti vykonávať svoju prax spoločne s členmi iných profesií, ktoré nemusia byť nevyhnutne právnického zamerania. Ustanovenia článku 3.6.1 nemajú za cieľ zabrániť del'be odmeny v rámci dovolenej formy združenia tohto typu. Rovnako nie je zámerom týchto ustanovení zabrániť del'be odmeny medzi advokátom, na ktorého sa vzťahuje tento kódex (vid' článok 1.4 vyššie) s inými „právnikmi“, napr. s advokátmi z nečlenských krajín alebo s členmi iných právnických profesií v členských štátoch, ako sú napr. notári.

Komentár k článku 3.7 – Bezplatná právna pomoc – náklady a dostupnosť

Článok 3.7.1 zdôrazňuje dôležitosť riešenia sporov spôsobom, ktorý nie je príliš nákladný pre klienta, vrátane rady ohľadom toho, aká je pravdepodobnosť, že pokus o urovanie sporu bude úspešný a či by bolo vhodné použiť niektorú z foriem alternatívneho riešenia sporov.

Článok 3.7.2 ukladá advokátovi povinnosť informovať klienta o dostupnosti bezplatnej právnej pomoci. Právna úprava poskytovania bezplatnej právnej pomoci sa v jednotlivých členských štátoch značne líši. Advokát by mal mať pri cezhraničných aktivitách na pamäti možnosť, že bude treba aplikovať ustanovenia o bezplatnej právnej pomoci príslušného štátu, s ktorými nie je oboznámený.

Komentár k článku 3.8 – Finančné prostriedky klienta

Ustanovenia článku 3.8 sú odrazom obsahu odporúčania CCBE prijatého v Bruseli v novembri 1985 o potrebe prijatia a presadenia minimálnej regulácie v rámci Spoločenstva týkajúcej sa adekvátnej kontroly a nakladania s finančnými prostriedkami klienta, ktoré sú v dispozícii advokáta. Článok 3.8 upravuje minimálne štandardy, ktoré treba plniť, za súčasného nezasahovania do podrobností právnej úpravy vnútroštátnych systémov, ktoré poskytujú prísnejšiu a úplnejšiu ochranu finančných prostriedkov klienta.

Advokát, ktorý disponuje s finančnými prostriedkami klienta, rovnako v rámci cezhraničnej činnosti, musí rešpektovať pravidlá jeho alebo jej domovskej advokátskej komory. Advokát si musí byť vedomý otázok, ktoré vzniknú v prípade, keď sa uplatňujú pravidlá viac ako jedného členského štátu, najmä ak je advokát usadený v hosťujúcom členskom štáte a uplatňuje sa Smernica o usadení advokátov v inom členskom štáte.

Komentár k článku 3.9 – Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania

Článok 3.9.1 je odrazom odporúčania, taktiež prijatého CCBE v Bruseli v novembri 1986 o potrebe, aby všetci advokáti v Spoločenstve uzavreli poistenie zodpovednosti za

škodu spôsobenú pri výkone povolania. Článok 3.9.2 sa zaoberá situáciou kedy poistenie nemožno získať na základe uvedenom v článku 3.9.1.

Komentár k článku 4.1 – Pravidlá výkonu povolania na súde

Toto ustanovenie sa vzťahuje na zásadu, že advokát je povinný podrobiť sa pravidlám konania na súde, pred ktorým vystupuje.

Komentár k článku 4.2 – Spravodlivé konanie

Toto ustanovenie sa vzťahuje na všeobecnú zásadu, že v sporovom konaní sa advokát nesmie pokúšať nečestne využiť svojho oponenta. Advokát napríklad nesmie kontaktovať sudcu bez toho, aby najskôr informoval advokáta zastupujúceho protistranu alebo predložiť súdu písomné dôkazy, poznámky alebo listiny bez informovania advokáta druhej strany v dostatočnom predstihu, jedine ak by takéto kroky dovoľovali príslušné procesné ustanovenia. V rozsahu, aký zákon dovoľuje, advokát nesmie vyzradiť alebo predložiť súdu žiadny návrh na urovanie sporu, ktorý navrhla protistrana, ak k tomu advokát protistrany nedal výslovný súhlas. Viď komentár k článku 4.5 nižšie.

Komentár k článku 4.3 – Vystupovanie na súde

Toto ustanovenie je odrazom potreby nevyhnutnej rovnováhy medzi rešpektovaním súdu a práva na jednej strane a sledovaním záujmu klienta na strane druhej.

Komentár k článku 4.4 – Nepravdivé alebo zavádzajúce skutočnosti

Toto ustanovenie zavádza princíp, že advokát nesmie nikdy vedome uviesť súd do omylu. Je to nevyhnutné na zachovanie dôvery medzi súdmi a advokáciou.

Komentár k článku 4.5 – Konanie pred rozhodcovským súdom a pod.

Toto ustanovenie rozširuje aplikáciu predchádzajúcich článkov vzťahujúcich sa na sudy na iné orgány vykonávajúce sudcovské alebo kvázi-sudcovské funkcie.

Komentár k článku 5.1 – Profesionálna kolegalita v rámci advokátskeho stavu

Tieto ustanovenia, ktoré majú základ vo vyhláseniach Deklarácie z Perugie, kladú dôraz na to, že je v záujme verejnosti, aby advokátska obec udržiavala vzťah založený na dôvere a spolupráci medzi svojimi členmi. Avšak toto nesmie slúžiť na ospravedlnenie konania, ktoré kladie záujem profesie pred záujem spravodlivosti alebo klienta. (viď článok 2.7)

Komentár k článku 5.2 – Spolupráca advokátov rôznych členských štátov

Toto ustanovenie tiež rozvíja princíp uvedený v Deklarácii z Perugie s cieľom predísť nedorozumeniam pri spolupráci medzi advokátmi z rôznych členských štátov.

Komentár k článku 5.3 – Korešpondencia medzi advokátmi

V niektorých členských štátoch korešpondencia medzi advokátmi (písomná alebo ústna) je považovaná za dôvernú. To znamená, že obsah korešpondencie nesmie byť sprístupnený ostatným osobám, ani klientom advokáta, a v žiadnom prípade nesmie byť predložený súdu. V iných členských štátoch sa takéto následky vzťahujú len na korešpondenciu výslovné označenú ako „dôverná“.

Podobne v ďalších členských štátoch má advokát povinnosť v plnom rozsahu informovať klienta o každej relevantnej korešpondencii od kolegu zastupujúceho protistranu pričom označenie korešpondencie ako „dôverná“ znamená len to, že sa týka právnej veci, je určená pre advokáta a jeho klienta a zároveň, že nesmie byť zneužitá treťou osobou.

V niektorých štátoch, ak si advokát želá naznačiť, že obsah listu má za cieľ urovnať spor a nemá byť predložený pred súd, advokát takýto list označí ako „without prejudice“[1].

Značné vnútroštátne rozdiely vedú k mnohým nedorozumeniam.

Preto musí advokát obozretne pristupovať k cezhraničnej korešpondencii.

Advokát by sa mal vopred uistiť, či korešpondencia, ktorú chce poslať kolegovi v inom členskom štáte ako „dôvernú“ a teda sprístupnenú len medzi advokátmi, bude za takú aj považovaná (podobne v prípade označenia „without prejudice“). Advokát, ktorý si želá, aby korešpondencia bola prijatá týmto spôsobom to musí jednoznačne vyjadriť v obsahu korešpondencie alebo v sprievodnom liste.

Advokát, ktorý je zamýšľaným príjemcom korešpondencie, ale zároveň nemá povinnosť rešpektovať alebo zabezpečiť rešpektovanie tohto charakteru dôvernosti informácií, musí okamžite informovať odosielateľa, aby korešpondenciu neodosielať. Ak už korešpondenciu prijal, príjemca má povinnosť vrátiť ju odosielateľovi bez odhalenia jej obsahu alebo iného narušenia dôvernosti. Ak vnútroštátne právo alebo zásady na strane príjemcu bránia príjemcovi splniť túto požiadavku, musí o tom okamžite informovať odosielateľa.

Komentár k článku 5.4 – Odmena za sprostredkovanie

Toto ustanovenie odráža zásadu, že advokát by nemal platiť alebo prijať platbu výhradne za sprostredkovanie klienta, pretože by to mohlo ohroziť slobodu klienta zvoliť si advokáta alebo záujem klienta na sprostredkovaní najlepšej dostupnej služby. Nebráni to riadnej dohode o delbe odmeny medzi advokátmi (viď článok 3.6 vyššie).

V niektorých členských štátoch na základe určitých okolností advokáti môžu prijať alebo ponechať si províziu, ak a) sa zároveň sleduje najlepší záujem klienta, b) klient je s tým v plnej miere oboznámený a c) klient dal k tomu súhlas. V takýchto prípadoch provízia predstavuje časť odmeny advokáta za služby poskytnuté klientovi a nespadá do rámca zakázanej odmeny za sprostredkovanie, ktorej účelom je zabrániť advokátom mať skrytý zisk.

Komentár k článku 5.5 – Komunikácia s protistranami

Toto ustanovenie odráža všeobecne akceptovanú zásadu a jeho cieľom je presadzovať bezproblémovú komunikáciu medzi advokátmi a predchádzať akýmkoľvek pokusom o využitie klienta advokáta protistrany.

Komentár k článku 5.6 – Zmena advokáta

Článok 5.6 sa venoval problematike zmeny advokáta. Článok bol zrušený 6. decembra 2002.

Komentár k článku 5.7 – Zodpovednosť za odmenu

Tieto ustanovenia potvrdzujú do veľkej miery ustanovenia v Deklarácii z Perugie. Z dôvodu, že nedorozumenia ohľadom zodpovednosti za nezaplatenú odmenu sú častým dôvodom sporov medzi advokátmi z rôznych členských štátov, je dôležité, aby sa advokát, ktorý si praje vylúčiť alebo obmedziť svoju povinnosť niesť zodpovednosť za odmenu zahraničného kolegu, túto požiadavku ujasnil pre vykonaním úkonu.

Komentár k článku 5.8 – Ďalší profesionálny rozvoj

Udržať krok s vývojom v oblasti práva je profesionálna povinnosť. Obzvlášť podstatné je, aby advokáti boli oboznámení s rastúcim vplyvom Európskeho práva na oblasť ich zamerania.

Komentár k článku 5.9 – Spory medzi advokátmi rôznych členských štátov

Advokát má právo uplatniť právne alebo iné prostriedky nápravy, na ktoré má nárok voči kolegovi z iného členského štátu. Napriek tomu sa odporúča, aby sa v prípade porušenia pravidiel etického kódexu alebo v prípade sporu vyplývajúceho z výkonu povolania, primárne hľadalo riešenie formou priateľského urovnania, v súčinnosti s advokátskymi komorami, ktorých sú dané osoby členmi, a aby sa až po vyčerpaní takýchto prostriedkov prišlo k právnym prostriedkom nápravy.